

ELŐTERJESZTÉS

A BARANYA VÁRMEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
KÖZGYŰLÉSÉNEK
2024. JÚNIUS 27- I ÜLÉSÉRE

IKTATÓSZÁM: BMÖ/104-3/2024.

MELLÉKLET: 1 DB

TÁRGY: Tájékoztató Baranya vármegye katasztrófavédelmi helyzetéről, az élet és az anyagi javak védelmében tett intézkedésekről és az azzal kapcsolatos feladatokról

ELŐTERJESZTŐ: DR. ÓRI LÁSZLÓ, A KÖZGYŰLÉS ELNÖKE
MÁCSAI ANTAL, TŰ. EZREDES, FŐTANÁCSOS, A BARANYA VÁRMEGYEI
KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG IGAZGATÓJA

AZ ELŐTERJESZTÉST KÉSZÍTETTE: DR. RUDOLF TAMÁS JOGÁSZ

BIZOTTSÁGI TÁRGYALÁS:

- Pénzügyi és Ügyrendi Bizottság

Szám: ../2024. (...) PÜB határozat

VÉLEMÉNYEZÉSRE MEGKAPTA:

PÉNZÜGYI EGYEZTETÉSRE BEMUTATVA: 2024. JÚNIUS 19.

TÖRVÉNYESSÉGI VÉLEMÉNYEZÉSRE BEMUTATVA: 2024. JÚNIUS 19.

ILLETÉKES TISZTSÉGVISELŐ: DR. ÓRI LÁSZLÓ, A KÖZGYŰLÉS ELNÖKE

KÖZGYŰLÉSI HATÁROZAT SZÁMA: ../2024. (VI. 27.) KGY. HATÁROZAT

Tisztelt Közgyűlés!

2022. november 1. napjáig a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat. tv.) 15. § (3) bekezdés akként rendelkezett, hogy „a megyei közgyűlés elnöke szervezi és irányítja a megyei önkormányzat közfeladataihoz kapcsolódó katasztrófavédelmi tevékenységet”.

A Kat. tv. említett rendelkezésének hatályon kívül helyezése mellett a Kat. tv. 19. § (2)-(3) bekezdése akként rendelkezik, hogy „a főpolgármester és a vármegyei közgyűlés elnöke, a polgármester a katasztrófavédelmi feladatait a hivatásos katasztrófavédelmi szerv közreműködésével látja el.” „A vármegyei közgyűlés elnöke, a főpolgármester és a polgármester a katasztrófavédelmi feladatok e törvényben meghatározott végrehajtása során államigazgatási jogkörben jár el.”

A fentiekre, valamint a katasztrófavédelem fontosságára, kiemelten különösen a tűz- és káresetek felszámolására, a vízügyi-vízvédelmi feladatok hatékony és ügyfélbarát ellátására, a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának támogatására, a hatósági tevékenység ellátására és arra figyelemmel, hogy a katasztrófavédelem nemzeti ügy, a Baranya Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság felkérésre került, hogy tájékoztassa a Közgyűlést Baranya vármegye katasztrófavédelmi helyzetéről, az élet és az anyagi javak védelmében tett intézkedésekről és az azzal kapcsolatos feladatokról, mely tájékoztató az előterjesztés mellékletét képezi.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a Baranya Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2023. évi tevékenységéről szóló tájékoztatóját vegye tudomásul.

Pécs, 2024. június 19.

Dr. Öri László
elnök

Baranya Vármegyei Önkormányzat Közgyűlésének**.../2024. (VI. 27.) Kgy. határozata**

Tárgy: Tájékoztató Baranya vármegye katasztrófavédelmi helyzetéről, az élet és az anyagi javak védelmében tett intézkedésekről és az azzal kapcsolatos feladatokról

1. A Baranya Vármegyei Önkormányzat Közgyűlése a Baranya Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság vezetőjének Baranya vármegye 2023. évi katasztrófavédelmi helyzetéről, az élet és az anyagi javak védelmében tett intézkedésekről és az azzal kapcsolatos feladatokról szóló tájékoztatóját tudomásul veszi.
2. A Baranya Vármegyei Önkormányzat Közgyűlése köszönetet mond a Baranya Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság vezetésének és állományának a vármegye biztonsága érdekében végzett munkájáért.

Határidő: azonnal

Felelős: Dr. Óri László, a Közgyűlés elnöke

Kapják: Dr. Óri László, a Közgyűlés elnöke
Dr. Partos János jegyző
Mácsai Antal, tű. ezredes, főtanácsos, igazgató

Tájékoztató a Baranya Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2023. évi tevékenységéről a Baranya Vármegyei Önkormányzat Közgyűlése részére

**Mácsai Antal t. ezredes
tűzoltósági főtanácsos
igazgató**

Pécs, 2024.

I. Az év legfontosabb célkitűzései, kiemelt feladatok

A Baranya Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (a továbbiakban: Igazgatóság) a jogszabályokban, a munkatervben, az előjárói feladatszabásokban, valamint saját célkitűzések alapján meghatározott feladatokat 2023. évben is végrehajtotta.

A hivatásos tűzoltóságokon a kor kihívásaira reagálva, jelentős hangsúlyt fektettünk a beavatkozó állomány ismereteinek gyarapítására: a hivatásos tűzoltók napi továbbképzéséhez oktatóvideókat, fényképeket, szakmai dokumentumokat és előadásanyagokat készítettünk. A hangsúlyt a gyakorlatias képzésformákra helyeztük, korszerű elméleti ismerettel ötvözve. Az állomány rendszeres oktatására és számonkérésére e-learning módszert is alkalmaztunk.

Továbbra is fontos az Igazgatóság számára, hogy a vármegyében tevékenykedő önkéntes tűzoltóegyesületek (a továbbiakban: ÖTE) és mentőszervezetek az önkéntesség támogatására biztosított központi pályázatok útján támogatásban részesüljenek, amihez folyamatos szakmai segítséget nyújtunk. A Baranya vármegyei önkéntesek ennek köszönhetően 2023. évben is jelentős anyagi- és eszköztámogatásban részesültek.

A 2022. év nyarán, Pécs- Patacon, a Mecsekoldalban bekövetkezett, nagy területet felölelő szabadtéri tüzeset tapasztalatait, tanulságait összegyűjtöttük a hasonló tüzesetek megelőzése érdekében. A Baranya vármegyei hivatásos tűzoltók tevékenyen kivették a részüket 2023 februárjában a törökországi földrengést követő katasztrófa-segítségnyújtásban a HUNOR Hivatásos Mentőszervezetbe delegáltan.

A hatósági szakterület a tervszerű megelőzési tevékenység erősítésével, a szolgáltató szemléletű integrált hatósági munka fejlesztésével, a helyszíni hatósági cselekmények szakterületeken átívelő összehangolásával, koordinációjával és költséghatékonyra tételével látta el a feladatait. Az iparbiztonsági hatósági jogkör alkalmazása során kiemelt figyelmet fordítottunk az engedéllyel rendelkező veszélyes üzemek vonatkozásában a jogszabályokban foglalt kritériumok betartására, a létfontosságú rendszerek és létesítmények egymástól való függésének vizsgálatára.

A humán erőforrással való gazdálkodást kiemelt feladatként kezeltük. A költségvetési keret megfelelő felhasználását valósítottuk meg.

Az ellenőrzési és tanácsadói tevékenységnek köszönhetően a szervezeti elemek működése javult, a kockázatok csökkentek és egy fegyelmezettebb, hatékonyabb, egységesebb munkavégzés valósult meg.

Az Igazgatóság feladat- és hatáskörébe tartozó ügyekben az adat- és információcsera elsősorban elektronikusan valósult meg, a nem elektronikus kommunikáció jelentősen lecsökkent a küldemények vonatkozásában.

Kiemelt figyelmet fordítottunk a megelőzés fontosságára, annak a lakosság széles körével történő elfogadtatására. A kommunikációs eszközök révén felhívtuk a figyelmet a szezonális jellegű kockázatokra, a megelőző eszközök használatának hasznosságára és biztonságra gyakorolt hatására.

Az értékelt időszakban az alapfeladatok zökkenőmentes végrehajtását biztosító, de az igények indokoltságát gondosan felülvizsgáló költségtakarékos, tudatos, szigorú vezetői döntésen alapuló gazdálkodást folytatottunk.

II. Tűzoltósági szakterület

II.1. Tűzoltás, műszaki mentés, tűzvizsgálat

Az Igazgatóság hivatásos tűzoltó egységeit 2023. év folyamán összesen 3385 esethez riasztották (1011 db tüzeset és 2374 db műszaki mentés).

A tüzesetek számát tekintve az elmúlt 5 év legkevesebb riasztása történt 2023-ban, 13,45%-kal kevesebb volt az előző évhez képest. 2012. év óta az éves tüzesetek átlagszáma 954 volt, amihez képest 2023-ban 1011 tüzeset történt. A tüzesetek megoszlását tekintve az otthon jellegű, valamint a szabadtéri tüzesetek eredményezték a legnagyobb beavatkozási számokat.

A műszaki mentések száma jelentősen emelkedett 2023-ban. Míg 2022-ben 1503 műszaki mentéshez riasztották a vármegyei hivatásos és önkéntes tűzoltó egységeket, addig 2023-ban összesen 2374 riasztás történt, ami 57,95%-os emelkedést jelentett. A 2012 óta vizsgált statisztikai adatokat elemezve megállapítható, hogy a 2023-as év riasztási adatai voltak eddig a legmagasabbak.

A szabadterületen keletkezett tüzeseteket vizsgálva megállapítható, hogy az erdő- és vegetációs tüzek száma országos viszonylatban nem magas. 2023-ban 193 esetben riasztották a tűzoltó erőket szabadtéri tüzesetekhez, ebből 170 esetben avatkoztak be. Ezek közül 67 erdő- és vegetációs tüzeset volt, ami az elmúlt 12 év harmadik legkisebb éves esetszáma. A 2022-es évhez képest a szabadtéri tüzesetek száma 36,1%-kal (2022-ben 266), az erdő- és vegetációs tüzesetek száma 54,1%-kal csökkent (2022-ben 146). Az elmúlt 10 év szabadtéri tüzesetek átlagához (207/év) és az erdő- és vegetációs tüzesetek átlagához (110/év) mérten is jelentős mértékű csökkenés volt tapasztalható az esetszámokban.

Az otthon jellegű tüzesetek száma 2022 évhez képest csökkent. 2022-ben 256 riasztás történt otthon jellegű helyszínekre, míg 2023-ban 16,4%-kal kevesebb (214). A tényleges beavatkozások száma 2022-hez képest (159) 15,7%-kal csökkent (134).

2023-ban, a korábbi évekhez képest kimagaslóan magas számban vonultunk műszaki mentést igénylő káreseményekhez. Az év során többször volt olyan viharos időjárás, aminek következtében tömeges káresemény felszámolásra volt szükség (fakidőlés 700, viharkár 573). A közlekedési balesetek száma is emelkedett az elmúlt évhez képest (327). Továbbra is kiemelkedő az életmentésekkel kapcsolatos beavatkozások száma (373). Erre figyelemmel az Igazgatóság 2023-ban disaster medic képzés szervezését kezdte meg a Pécsi Tudományegyetemmel közösen.

II.2. Önkéntes tűzoltó egyesületek

Az Igazgatóságnak összesen 22 ÖTE-vel van együttműködési megállapodása, ezek közül 19 található a Baranya vármegyei tűzoltóságok működési területén, 3 pedig olyan vármegyei településen működik, amelyek szakmai felügyeletét szomszédos katasztrófavédelmi igazgatóság látja el. 2023-ban egy megállapodás megszüntetésére került sor, mivel az ÖTE nem tudta vállalni az EMŰ-ben szereplő, a Baranya VMKI illetékességi és működési területén található településre történő vonulásokat. 2023-ban az ÖTE-k összesen 245 helyszínen avatkoztak be, amelyek közül 43 tüzeset, valamint 202 műszaki mentést igénylő káreset során nyújtottak hatékony támogatást a hivatásos egységek számára. Az önkéntesek mindösszesen 428 tűzoltói beavatkozás során működtek közre.

Az önkéntesek részére 2023-ban 40 órás tűzoltó alapképzés, kigépezői vizsga, és 144 órás ÖTE tűzoltásvezető I. tanfolyam indult az igazgatóságunkon.

A 40 órás tűzoltó alapképzésre 25 fő jelentkezett, melyből 22 fő hajtott végre sikeres vizsgát. A kisépkezelői tanfolyamon és a hozzá kapcsolódó vizsgán 16 fő 33 típusvizsgát hajtott végre. 2023 novemberében 6 fő részvételével 144 órás önkéntes és létesítményi tűzoltó tűzoltásvezető tanfolyamot szerveztünk, amely 2024-ben záróvizsgával fog végződni.

A Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: BM OKF), valamint a közreműködő Országos Tűzoltó Szövetség által közösen kiírt pályázaton, Baranya vármegyében 14 ÖTE részesült összesen 11.172.564 Ft támogatásban. A vármegye illetékességi területén 2023-ban három ÖTE (Mecseknádasdi, Szabadszentkirályi és a Szent Flórián Önkéntes Tűzoltó Egyesület) hajtott végre önállóan beavatkozó önkéntes tűzoltói feladatokat. A vonatkozó főigazgatói utasítás alapján, a Mecseknádasdi ÖTE felett a szakmai felügyeletet a Szekszárdi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság, míg Szabadszentkirályi ÖTE felett a Pécsi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság látja el. A Szent Flórián Önkéntes és Ifjúsági Tűzoltó Egyesület felett a szakmai felügyeletet a Siklós HTP hajtja végre, mivel azonban az egyesület a Pécs HTP működési területére vállalta az önállóan beavatkozó önkéntes tűzoltói feladatokat, ezért a havonkénti ellenőrzéseket az egyesület esetében Pécs HTP hajtja vége.

Az önállóan beavatkozó feladatok ellátásához kapcsolódó éves rendszerben tartó gyakorlatokat és az ehhez szükséges ellenőrzéseket az érintett kirendeltségek végrehajtották.

II.3 Képzések, továbbképzések

A hivatásos tűzoltóparancsnokságok számára az Igazgatóság egységesen, előre meghatározta a képzési tervet a BM OKF által támasztott követelményekre és a helyi sajátosságokra figyelemmel. 2023-ban a központilag meghatározott képzések megtartásához szükséges oktatási anyagot a BM OKF biztosította, a területileg meghatározott képzésekre egységes oktatási anyagot állítottunk össze. 2023-ban az Igazgatóság a tűzoltásvezetői állománya számára félévente egy továbbképzést szervezett, ahol az első félévi képzést online, míg a második féléves képzést jelenléti formában hajtották végre. A káresetek feldolgozása és a tapasztaltok oktatása is részét képezi a továbbképzéseknek.

2023-ban a korábbi évekhez hasonlóan kisépkezelői tanfolyamot és ehhez kapcsolódó vizsgát szerveztünk a BM OKF Katasztrófavédelmi Oktatási Központtal (a továbbiakban BM OKF KOK) közösen. A vizsgán a tűzoltók típusvizsgát hajtottak végre műszaki mentés eszközeiből (pl.: hidraulikus mentőeszköz kiegészítő-készlet, erőstámasz rendszer, ventilátor, veszélyesanyag-szivattyú, áramfejlesztő).

Az Igazgatóság továbbra is nagy hangsúlyt fordít a tűzoltásvezetők Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat (a továbbiakban: KMSZ) általi oktatására. A KMSZ elsősorban online formában hajtott végre oktatást többek között az elektromos autók tüzeinek oltása, az épületkárok és a viharkárok elhárítása, a feszültség alatti berendezések tüzeinek oltása, a szabadtéri tüzek oltása, a vegyi konténerben lévő eszközök bemutatása, valamint az ALPIN gyakorlat tapasztalatai témakörökben.

A Katasztrófavédelmi Mobil Labor (a továbbiakban: KML) kettő alkalommal tartott továbbképzést a mentésről, a sugázmérő használatáról, illetve a gázérzékelő használatáról és az általa mutatott értékek értelmezéséről.

2023-ban – az előző évekhez hasonlóan – e-learning rendszerben a BM OKF által összeállított kérdéssort használva hajtottuk végre a készenléti állomány elméleti ismereteinek felmérését. Az eredmények alapján megállapítható, hogy az érintett állomány szakmai ismereteinek színvonala jó.

II.5. Baranya Vármegyei Tűzmegeelőzési Bizottság

A Baranya Vármegyei Tűzmegeelőzési Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) az éves munkatervének megfelelően hajtotta végre feladatait. A Bizottság a lakosság informálása céljából a kitelepülések és szakmai fórumok során szóbeli és írásos tájékoztatót adott, többek között a szén-monoxid-mérgezőssel, a szabadtéri égetéssel, az aratással, a mustgáz-mérgezőssel, valamint a fűtési szezon előtti teendőkkel kapcsolatosan.

A vizsgált időszakban részt vettünk a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Baranya Vármegyei Igazgatóság Aratási Koordinációs Bizottság ülésén azzal a céllal, hogy tudatosítsuk a gazdálkodókban: a tűzvédelmi előírások betartása közös érdek. Az ülés kitűnő platformja volt az együttműködés elmélyítésének, a tapasztalatok, ismeretek megosztásának.

A 2023. június 15-én megtartott – a Komló Rendőrkapitányság által szervezett – „Vigyázz magadra” bűnmegeelőzési napon, tűzmegeelőzéssel, tűzbiztonsággal kapcsolatosan tanévzáró előadást tartottunk diákok számára.

A Baranya Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztályának dolgozói részére, a hatósági engedélyezést érintő tűzmegeelőzési ismeretekről előadást és konzultációt tartottunk 2023. június 27-én.

A vármegyében a Bizottság fontos szerepet tölt be a tűzmegeelőzésben. Az Igazgatóság honlapján 47 olyan cikk jelent meg 2023-ban, amelyek a megeelőzéssel, figyelemfelhívással, tájékoztatásával kapcsolatosak. A Rádió 1 közreműködésével 2023-ban tíz szén-monoxid- és öt füstérzékelő készüléket sorsolt ki a lakosok körében. A Pécsi Tudományegyetemmel közösen két oktatófilmet készítettünk, tűzmegeelőzés és téves tűzjelzések témakörében egyetemisták részére.

III. Polgári védelmi szakterület

III.1. Megeelőzés

A polgári védelmi feladatokkal kapcsolatos megeelőzési tevékenységhez tartozó felkészülési-, ellenőrzési- és művelési tevékenységét az Igazgatóság veszélyhelyzeti feladattervhez illesztve hajtotta végre. A polgári védelmi feladatokkal kapcsolatos megeelőzési tevékenységet a településeken végrehajtott helyszíni szemlék – belterületi vízelvezetők, víztározók, földtani kockázati helyszínek, veszélyes fák, lakossági riasztó eszköz – lefolytatása jelentette. Az Igazgatóság bevonta a közigazgatás szereplőit, a gazdálkodókat, a magánszemélyeket a kockázati helyszínek komplex vizsgálatába (supervizori minőség), a hiányosságok, szabálytalanságok feltárásába. A kialakult helyzet megoldása a helyszíneken hozott javító intézkedésekkel vagy az ügy áttételével (az illetékes hatóság eljárási-, intézkedési kényszerével) történt.

A vízügyi hatóság által meghatározott vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkező II. és III. vízügyi felügyeleti kategóriába tartozó létesítmények (halastavak, víztározók, vízellátó- és öntözőrendszerek, belterületi vízrendezés) felügyeleti ellenőrzését külön ellenőrzési ütemterv alapján végezte a szakterület.

Az elmúlt évben is kiemelt eseményként kezeltük Dunaszekcső település löszfal általi veszélyeztetettségét.

III.2. Felkészülés (kockázatbecslésen alapuló tervezés)

Valamennyi településen megtörtént a kockázatazonosítás, amelynek felülvizsgálata alapján, az érintett polgármesterek javaslatait figyelembe véve 2023-ban nem volt szükség katasztrófavédelmi osztályba-sorolás módosítására.

A 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet, valamint a veszély-elhárítási tervezésre vonatkozó belső norma alapján valamennyi település esetében megtörtént a tervek felülvizsgálata. Az Igazgatóság a kirendeltségi-, a járási tervkivonatokban, valamint a helyi védelmi bizottság (a továbbiakban: HVB) és a területi védelmi bizottság (a továbbiakban: TVB) terveiben végrehajtotta a szükséges módosításokat. A tervdokumentációk mellékletét képező megújított adattárak feltöltése és aktualizálása valamennyi település részéről megtörtént.

A bekövetkező események kezelésére a tervek eljárásrendeket is tartalmaznak, amelyekhez hozzá vannak rendelve az elhárításhoz szükséges erőforrások.

A településeken – köteles alapon – létrehozott polgári védelmi szervezetek megalakítási terveit, a jogszabályban előírt létszámú feltöltése megtörtént.

Az önkéntesség potenciális erőforrásként jelenik meg a káresetek (viharkárok) felszámolásában (viharkárok). Az önkéntes mentőszervezetek rendszerét úgy alakította ki az Igazgatóság, hogy a különböző szintű mentőcsapatok háttérben jogi személyiséggel rendelkező – önállóan gazdálkodó – egyesületek álljanak, akik vállalják a területi szintű beavatkozást is. Velük az Igazgatóság együttműködési megállapodásokat kötött.

III.3. Felkészítés, gyakorlatok

A polgári védelmi gyakorlati tevékenységre való felkészítés egyrészt a belső állományra, másrészt a védekezésben közreműködő „külsős” résztvevőkre (védelmi igazgatás), valamint az érintett lakosságra irányult.

Valamennyi I-es és II-es katasztrófavédelmi szempontból sorolt településen biztosított a közbiztonsági referens katasztrófavédelmi tervező, szervező és végrehajtó tevékenysége. A kötelezettekén túl, több (III. kv.oszt.) település is rendelkezik referenssel, a fluktuációból eredő alapképzést az Igazgatóság 2023. április 14-e és május 19-e között 27 fő részvételével megtartotta.

Az önkéntesség potenciális erőforrásként jelenik meg a káresetek felszámolásában. A településeken, járásokban létrehozott jogi személyiséggel rendelkező mentőcsapatokkal kötött együttműködési megállapodást az Igazgatóság.

A vizsgált időszakban a korábban létrehozott önkéntes mentőcsoportok gyakoroltatása és a rendszer fejlesztése volt a fő cél. Az Igazgatóság Pécs-Árpád-tetőn 2023. október 13-14. között 15 szervezet, 107 fő részvételével tartotta meg a Mecsek Mentőcsoport (MMCS) Nemzeti Újraminősítő Gyakorlatát (közepes városi kutató-mentő és műszaki mentő - USAR, alapvető vízkár-elhárítási tevékenység, kötéltechnikai mentés, logisztika és vezetés irányítás szakterületekre).

Nagyharsány Szoborparknál (Szársomlyón) 2023. szeptember 1-én önkéntes mentőszervezetek bevonásával kutatási-mentési katasztrófavédelmi együttműködési és törzsvezetési gyakorlatra került sor összesen 78 fő részvételével.

A települési köteles polgári védelmi szervezetek felkészítését vármegyei ütemtervhez igazodva – a közbiztonsági referens bevonásával – riasztási és rendelkezésre állási gyakorlatokat szerveztek a kirendeltségek az elérhetőség és a készenlétbe helyezés javítása érdekében.

A közösségi szolgálat jó lehetőség a katasztrófavédelmi ismeretek terjesztésére, a felelősségtudat erősítésére és az önmentő képességek növelésére a tanulók körében. A közösségi szolgálatteljesítéssel kapcsolatos regisztráció megtörtént, a képzési programot tartalmazó levezetési terv elkészült. Az érintett intézményvezetők részére a foglalkoztatásra vonatkozó tájékoztatókat megküldtük, a közoktatási intézményekkel együttműködési megállapodásokat kötöttünk. Az időszakban összesen 261 diák teljesített szolgálatot (3044 óraszámban) a kirendeltségeken és a hivatásos tűzoltó-parancsnokságokon.

A mentőszervezetek részére kiírt pályázatokon 13 a mentőszervezet által elnyert támogatások összértéke 2.824.585 Ft volt, továbbá az Igazgatóság támogatta az egyesületek egyéb (Magyar Falu, NEA, stb.) pályázatokon való részvételét is.

III.4. Védelmi igazgatás

Az elmúlt évben Baranya vármegye járási szerkezetében nem történt változás. A TVB üléseire beadott katasztrófavédelmi előterjesztésekkel egyrészt tájékoztattuk a védelmi igazgatás vármegyei vezetőit az aktuális katasztrófavédelmi feladatokról, másrészt a határozati javaslatokon keresztül döntés született a vármegye közigazgatási, gazdasági szereplőinek további teendőkről.

Az TVB operatív munkaszerve a Katasztrófavédelmi Munkacsoport, amely a vármegyei polgári védelmi főfelügyelő vezetésével az Igazgatóságon működik – a korábbi jó gyakorlat szerint – a vármegyei operatív törzs támogatásával. A Munkacsoport káresemények alkalmával végzi a beavatkozások koordinálását, társszervi egyeztetést követően utasítják a saját ágazati feladatok végrehajtásában működő erőket. A bizottsági döntés megalapozottságához elemzi, értékeli a kárhelyi információkat, döntéstámogató javaslatokat fogalmaz meg (pl.: kamionstop elrendelése), a leghatékonyabb irányítás így valósítható meg.

Tapasztalat, hogy a megelőző tevékenység (hálózat felújítási munkálatok, polgármesterek felkészítése, gyakorlatok) hatására – átlagos időjárási körülmények esetén – a korábbi évekhez képest csökkent az önkormányzati építményekben bekövetkezett károk miatt benyújtott vis maior pályázatok száma. Az elmúlt évben 60 vis maior kérelmet nyújtottak be az önkormányzatok, de az előzetes egyeztetéseket követően (még a szemléket megelőzően) tizenhatet vissza is vontak, mert a pályázatok nem feleltek meg a jogszabályban rögzített feltételeknek.

Jelentősebb káresemények:

- *2023. július 21. - Jégkár Marócsa térségében*

A Sellyei járásban fekvő Marócsa, Kákics, Csányoszró, Endrőc, Drávafok településeken történt rendkívüli időjárási eseménnyel (jégvihar) összefüggésben 159 beavatkozás történt. A Sellyei Katasztrófavédelmi Őrsön működő vármegyei operatív törzs intézkedett a károk gyors felmérésére, és végezte a munkálatok irányítását. A BM OKF Tolna, Somogy és Bács-Kiskun vármegyéből 2-2 (összesen 6) tűzoltógépjárművet rendelt át a viharkár mielőbbi felszámolása érdekében – így összesen 79 fő hivatásos és 59 önkéntes dolgozott a helyszíneken. A kiterjedt káreseményeknél kiemelt feladat volt az érkező erők hatékony igénybevételenek megszervezése, a beavatkozók elosztása, logisztikai biztosítása, a koordináció, a nyilvántartás, a jelentési rend, és a kommunikáció – rádióhálózat kiépítése. Az esemény során károsodott lakó-, önkormányzati- és egyházi ingatlanokat külön-külön kárhelyszíneként kezeltük. A káreseményt követően érkező felajánlásokat a Baranya Vármegyei Karitatív Fórum szervezeteivel együttműködve közvetlenül az érintett települések polgármesterei felé irányítottuk, ők gondoskodtak azok tárolásáról, szükség szerinti kiosztásáról.

- 2023. augusztus 6-25. - Dráva árvíz

A Dráva folyón levonuló árhullám 2023. augusztus 11-én, a medréről kilépve legnagyobb vízállás (LNV) közeli, 586 centiméteres vízállással tetőzött Drávaszabolcsnál. A kialakult árhullám kezelésére hozott megelőző lakosságvédelmi intézkedések és tájékoztatás mellett – az operatív árvízi védekezés keretében – Drávaszabolcson egy lakóingatlan 4000 darab homokzsákból rakott ideiglenes töltés kiépítésével kellett bevédeni. A hivatásos tűzoltók mellett dolgozó önkéntes mentőszervezetek összesen 43 fővel működtek közre a védekezésben. Az áradás levonulását követően – a Baranya Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézettel fennálló együttműködési megállapodásban rögzítettek alapján – jóvátételi munka keretében a fogvatartottak bontották el a védművet.

IV. Vármegyei Műveletirányítás

IV.1. A segélyhívások kezelése

A 112-es segélyhívó az Európai Unióban 1991-től működik, hazánkban 1999-ben vezették be, amikor a vármegyei rendőr-főkapitányságok ügyeleteire futottak be a 112-es segélyhívó számra indított jelzések. Az Egységes Segélyhívó Rendszer fejlesztésének keretein belül két Hívásfogadó Központot építettek ki (Szombathely és Miskolc), amelyek a segélyhívásokat (illetve az eCall-készülékek vészjelzéseit) fogadják az egész ország területéről. 2016. februárjában az Igazgatóság vármegyei fő- és műveletirányítási ügyelete a Baranya Vármegyei Rendőr-főkapitányság ügyeletén kialakított Tevékenység Irányítási Központba (TIK) költözött át, azóta ott látja el feladatát 0-24 órában.

Az alapvetően a hivatásos tűzoltóságok riasztását, támogatását végző műveletirányítás e-mail értesítés-küldési rendszerének bevezetésével gyorsabbá és hatékonyabbá vált az önkéntes tűzoltóegységek tájékoztatása. A műveletirányítás szakszerű tevékenységnek köszönhetően gyorsabb és hatékonyabb az önkéntes tűzoltóegységek erőinek, valamint az önkéntes mentőszervezetek állományának és technikai felszereléseinek alkalmazása. A Marathon Terra rendszeren belül kifejlesztett új modul segítségével a jövőben a lakosság SMS alapú veszélyhelyzeti riasztása, tájékoztatása is megvalósulhat.

Országosan egyedülálló az a vármegyei kezdeményezés, amelynek során a döntéstámogató térinformatikai rendszert „near real time” távérzékelte adatokkal bővítettük, amely adatok a szabadterületi tüzek jelzését, felszámolását, vizsgálatát segíthetik.

Valamennyi hivatásos tűzoltóparancsnokság és katasztrófavédelmi őrs rendelkezik GVR (Gépészeti Vezérlő Rendszer) kiépítettséggel a vármegyében. Legfontosabb funkciója, hogy a vármegyei műveletirányítási ügyelet által a bekövetkezett káreseményhez az erők-eszközök riasztása e rendszer alkalmazásával történik. A riasztott szerek szertárkapui automatikusan felnyílnak, figyelmeztető hang és fény jelzi a riasztás tényét az érintett laktanyában. Összességében lerövidíti a riasztással kapcsolatos eseményláncolat hosszát.

IV.2. A katasztrófavédelmi műveleti szolgálat (KMSZ) tevékenysége

A KMSZ területi hatáskörrel rendelkező, 24/48 órás, készenléti jellegű szolgálat, amely magasabb szintű káresemények irányítását segítő és végrehajtó tevékenységet folytat, a beavatkozó állomány biztonságosabb beavatkozását felügyeli és ellenőrzi. A KMSZ káreseti tevékenységén keresztül megteremti a napi munkarendben dolgozó irányítói és koordinatív feladatokat ellátók és a készenléti jellegű szolgálatban operatív feladatokat végzők közötti valós idejű kapcsolatot. Egységes elvek szerint történő hatékony, eredményes és biztonságos kárelhárítást végez.

A KMSZ a tűzvizsgálati helyszíni szemle lefolytatása, a szén-monoxid-mérgezéssel, lakosságvédelmi és polgári védelmi intézkedésekkel, tűzijáték-ellenőrzésekkel, gázvezeték-átvágással, felszíni és felszín alatti vizeket ért szennyezéssel és a szabadtéri égetésekkel kapcsolatos helyszíni eljárásokban is részt vett.

A KMSZ a hivatásos tűzoltó parancsokságok állományát havi rendszerességgel oktatta, jellemzően az aktuális prognózisban szereplő, az adott időszakra jellemző káresemény típusokra vonatkozóan. A képzések gyakorlati és elméleti részből épültek fel.

V. Hatósági tevékenység

V.1. Alapvető célkitűzések, főbb feladatok

A hatósági szakterület fő célkitűzése a tervszerű megelőzési tevékenység erősítése, a szolgáltató szemléletű integrált hatósági munka fejlesztése, a helyszíni hatósági cselekmények szakterületeken átvivő összehangolása, koordinációja, költséghatékonyra tétele volt.

A szakterület munkáját a preventív, szolgáltató hatósági tevékenység jellemezte. Az állampolgárok jogkövető magatartását különféle közlemények, tájékoztatók kiadásával, konferenciák szervezésével igyekeztünk elősegíteni, melynek eredményeképpen jelentősen csökkent a hiányosságok száma. Egyik fő cél a megelőzés hatékonyságának növelése, ennek érdekében a szezonálisan jelentkező kockázati tényezőkre hívtuk fel az állampolgárok figyelmét. Számos tájékoztató kampányt és előzetes szakmai konzultációt tartottunk a jogkövető magatartás elősegítése és a beruházások zökkenőmentes megvalósíthatósága érdekében.

V.2. Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások

A tűzmelegelőzési szakterületen 2023-ban a kiemelt ügyek száma csökkent a 2021-2022-es adatokhoz viszonyítva, melyek kiugróan magas értékek voltak a korábbi évekhez képest. A legtöbb eljárást, számszerűen 11-et az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program generált, mely előző évben 18 ügyet eredményezett. A csökkenő számérték az iskola beruházásokhoz kapcsolódó ügyek lezárása miatt keletkezett. 2023-ban összesen 21 nemzetgazdasági szempontból kiemeltté nyilvánított hatósági, szakhatósági eljárás indult az Igazgatóságon tűzvédelmi, katasztrófavédelmi szakkérdést érintően.

2023-ban az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Programon belül a Pécsi Tudományegyetem (PTE) különböző beruházásai 10 eljárást generáltak, míg iskola beruházáshoz kapcsolódóan csak 1 eljárás indult. Az ügyek közül 5 a pécsi SEIREN gyáregység létrehozására irányuló beruházáshoz köthető, mely a vármegye legnagyobb beruházásának tekinthető jelenleg. A Mohács 500 program keretében megvalósuló fejlesztésekhez 1, továbbá a közlekedésfejlesztési projektek közül 1 a 66. számú főúthoz, 2 az M6 autópályához kapcsoló ügy volt, míg további 1 ügy tárgya a szentlőrinci tanuszoda-fejlesztése volt.

Az Igazgatóságon 2023-ban a kiemelt beruházások tekintetében a vízügy, vízvédelem területén 62 hatósági, valamint 104 szakhatósági ügy indult, mely összesen 166 eljárást eredményezett. A lezárt eljárások száma 177. 2023-ban az Igazgatóság illetékességi területén a szakterületet érintően a 3 legnagyobb ügyszámot generáló beruházás csoport, kiemelt program a közlekedésfejlesztési projektek, az ivóvízminőség-javítási, szennyvíz-elvezetési program, valamint a Digitális Nemzeti Fejlesztési Program volt, hasonlóan az előző évekhez. Az ivóvízminőség-javítási program keretében 17 létesítési engedély kiadására, 1 létesítési engedély módosítására, 1 fennmaradási engedély kiadására, valamint 8 üzemeltetési engedély iránti kérelem jóváhagyására került sor. 2023-ban elindultak a dombvidéki tározókkal

kapcsolatos és a földgázkitermelés növelésére irányuló beruházások, valamint a Mohács 500 program előkészületei.

A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások gördülékeny, hatékony engedélyezése és megvalósulása érdekében támogatást nyújtottunk az ügyfeleknek és a tervezőknek. A konzultációkon és egyeztetéseken többnyire a kormányhivatallal közösen vettünk részt. Az ügyek során szoros volt az együttműködés a társhatóságokkal. A tapasztalatok szerint az engedélyt kérők rendszeresen éltek az ügyfélcentrikus és segítő jellegű szakmai konzultációk lehetőségével.

V.3. Tűzmelegelőzési hatósági, szakhatósági tevékenység

2023-ban az Igazgatóság és helyi szervei a tűzvédelem területén összesen 1177 hatósági és 298 szakhatósági eljárást, valamint 1132 hatósági ellenőrzést és 262 helyszíni szemlét folytattak le. Látható, hogy a 2022-2023-as adatok mindegyike alacsonyabb a 2021-es számértékéknél, melynek oka nagyjából a hatásköri változásoknak tudható be.

2023-ban – hasonlóan az előző évhez – másodfokú hatósági vagy szakhatósági eljárást nem folytattunk le. A katasztrófavédelem a szakszerűség mellett a jogszerűsége is fokozottan ügyel, ennek eredménye, hogy az ügyfelek nem vitatták a döntésekben foglaltakat.

A 2023-es év sajátossága, hogy az eltérési engedélyezések száma 2022 óta kiugróan megemelkedett.

2023-ban az Igazgatóság és helyi szervei 1132 tűzvédelmi hatósági ellenőrzést, 14 piacfelügyeleti és 5 fogyasztóvédelmi ellenőrzés hajtottak végre.

Tematikus ellenőrzéseket hajtottunk végre a wellness-szolgáltatást nyújtó szállodák területén, a szabadtéri kockázati helyszíneken, a nyári betakarítási munkákkal kapcsolatban, és a szabadtéri rendezvényeken. Céll ellenőrzéseket végeztünk beépített tűzjelző, tűzoltóberendezések, továbbá a Tűzvédelmi Műszaki Megfelelőségi Kézikönyvek tekintetében. Emellett hasonlóan az előző évekhez, a pirotechnika forgalmazókat, valamint a karácsonyi vásárokat, bevásárlóközpontokat vontuk ellenőrzés alá decemberben.

A tűzvédelmi ellenőrzések során jellemzően a tűzvédelmi szabályzat, villamos és villámvédelmi berendezések felülvizsgálatának hiánya, és az azok során feltárt hiányosságok javításának igazolása, valamint a használati szabályokkal, főként a tárolással kapcsolatos szabálytalanságokat tártunk fel (kiürítési útvonalak, tárolási terület). Ezen felül a biztonsági jelek hiánya volt általánosságban tapasztalható. Az ellenőrzött létesítmények tekintetében a korábbi ellenőrzésekhez képest a tűzvédelmi helyzetben változást nem tapasztaltunk. Általánosságban elmondható, hogy az ügyfelek felkészültek az ellenőrzésre, mely során együttműködő magatartást tanúsítottak.

A szabadtéri tüzek csökkentése céljából tűzvédelmi ellenőrzést hajtottunk végre a szabadtéri kockázati helyszíneken. Az ellenőrzések alapját az az országosan egyedülálló térinformatikai alapú kockázati térkép jelentette, amely segítségével rendkívül gyorsan, vizuális megközelítésben lehet tervezni az ellenőrzéseket és elvégezni bizonyos adatelemzéseket.

A területi szintű elsőfokú tűzvédelmi hatósági eljárások egyik fontos szeletét az eltérési engedélyezések képezik. Fali tűzcsap létesítés, tűzcsap távolság és oltóvíz-intenzitás alóli eltérések a jellemző ügytípusok. Összesen 17 engedély kiadása mellett 3 elutasításra került sor. Az építési hatóság, a tűzvédelmi szakhatóság bevonása nélküli használatbavételek során immár nagyobb hangsúlyt fektet az oltóvíz kérdésére (intenzitás, távolság, tározók), amely a tapasztalataink alapján további eltérési engedély-kérelmek benyújtásához vezet.

Szolgáltatásfelügyeleti tevékenység tekintetében 2023-ban szakvizsgáztatással, oktatásszervezéssel kapcsolatos bejelentés 25 alkalommal érkezett. A szolgáltatókkal az együttműködés megfelelő, az ellenőrzések során már csak elírásokat, figyelmenlenségeket tár fel a hatóság, köszönhetően a rendszeres ellenőrzéseknek.

Baranya vármegyében 1 kéményseprő-ipari közszolgáltató működött 2023. december 31-ig hatályos szerződéssel. Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata így mindösszesen a vármegye 56 településén felelt a közszolgáltatás folyamatosságáért. További 245 település vonatkozásában a kéményseprő-ipari tevékenységet közfeladatként a katasztrófavédelem látta el. Baranya vármegyében 2023. december 31-el 8 regisztrált szolgáltató (4 e.v., 3 Kft., 1 Zrt.) végzett tevékenységet, melyek 3 kivétellel (2 Budapest, 1 Kecskemét) Baranya vármegyei székhellyel rendelkeznek.

A kéményseprő-ipari tevékenység tekintetében az Igazgatóság folyamatos hatósági felügyeletet lát el, mely során a vármegye minden pontján vizsgálja az ellátás megfelelőségét.

V.4. Vízügyi és vízvédelmi hatósági, szakhatósági tevékenység

Vízügyi és vízvédelmi hatóságként fő tevékenységünk a vízjogi hatósági engedélyezési eljárások lefolytatása, kötelezések kiadása, hatósági nyilvántartások vezetése, a vízkészletjárulékek megállapítása, valamint a vízvezetési szolgálmak alapítása, szakhatóságként pedig a társhatóságok engedélyezési eljárásaiban a vízügyi és a vízvédelmi szempontok érvényesítése.

2023-ban 1301 vízügyi és 210 vízvédelmi hatósági, valamint 1374 vízügyi és 103 vízvédelmi szakhatósági eljárás indult az Igazgatóságon. A lefolytatott eljárások során 77 öntözési engedélyt és 1194 vízjogi engedélyt adtunk ki. Az Igazgatóság mind a vízügyi, mind pedig a vízvédelmi hatáskört érintő ügyek számában növekedést tapasztalt a 2022-es évhez képest. A vízügyi üzemeltetési engedélyezések száma 73%-kal nőtt. A szakhatósági eljárásokban a vízvédelmi hatáskört érintően csökkenés tapasztalható az ügyek mennyiségében, a vízügyi hatáskör vonatkozásában az építési és útüggyel kapcsolatos eljárások tekintetében. A hírközlési létesítményekre vonatkozó szakhatósági tevékenység jelentős csökkenést mutat a 2021-2022-es adatokhoz képest, azonban a környezetvédelmi hatósági eljárásokhoz kapcsolódó vízügyi és vízvédelmi szakhatósági eljárások száma emelkedett.

2018 óta a szakhatósági eljárások számai közül kiemelendők a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal szakhatósági megkeresései alapján az egyes települések víziközmű-rendszerei Gördülő Fejlesztési Terveinek (GFT) jóváhagyása tárgyában lefolytatott engedélyezési eljárások.

Az Igazgatóság a vízvédelmi hatáskörben a vizek minőségének védelme kapcsán jelentkező feladatokat lát el, így az éves vízminőség-védelmi felügyeleti terv alapján a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése (IPPC) vízminőség-védelmi felügyeletet, kibocsátás felügyeletet a vízminőség-védelmi kárelhárítás és kármentesítés területén, valamint EU Nitrát Irányelv kapcsán állattartó telepek ellenőrzését. A vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges kölcsönös megfeleltetési szabályok helyszíni hatósági ellenőrzését 23 állattartó telep vonatkozásában végrehajtottuk. Az ellenőrzések következményeként „nem megfelelés”-t 5 esetben állapítottunk meg.

2023. évben 64 db I., 26 db II., továbbá 244 db III. felügyeleti kategóriába sorolt vízilétesítmény vízügyi felügyeleti ellenőrzését végeztük el. Elsősorban a III. felügyeleti kategóriába sorolt vízilétesítmények kapcsán merültek fel hiányosságok, főleg egyedi vízellátást biztosító magánszemélyek és gazdasági társaságok által üzemeltetett létesítmények tekintetében.

Tavaly összesen 6 tervezett vízmintavétellel egybekötött vízminőség-védelmi felügyeleti ellenőrzést hajtottunk végre települési szennyvíztisztító telepeken. Általánosságban elmondható, hogy jól működnek a szennyvíztelepek/üzemek, az egyéb vízállás-ellenőrzések esetében jelentősebb hiányosságot nem tártak fel a kollégák.

2023-ban összesen 14 káreseti helyszínről érkezett bejelentés, mely helyszíneken az Igazgatóság 15 káreseti helyszíni szemlét folytatott le.

2023-ban vízügyi szakterületet érintő közérdekű bejelentés összesen 98 érkezett.

A kivizsgálások egy részét a KML-lel és a „Tűzmadár” ADN ellenőri hajóval együttműködve folytattuk le (2+2 esetben), illetve a KMSZ nyújtott segítséget (6 esetben). Az elmúlt években a közérdekű bejelentések és a rendkívüli szennyezések kivizsgálása során a kárelhárítások, a jogellenes állapotok helyreállítása érdekében a hatóságok, az ügyfelek, a regionális laboratórium, a vízügyi igazgatóságok munkatársai magas szintű együttműködést tanúsítottak, ennek eredménye, hogy az ügyek kivizsgálása, az ügyintézés hatékonyabbá vált.

2023-ban 240 völgyzárógátas tavat, tározót ellenőrzött az Igazgatóság a kirendeltségekkel és a Somogy VMKI-val együttműködve. Illetékesség szerint a helyszínek közül 130 Somogy, 103 Baranya, 7 Tolna vármegyét érintette.

Évek óta visszatérő feladatként jelentkezik a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz ideiglenes begyűjtési ellátására a közérdekű szolgáltatók kijelölése. 2023-ban három esetben indítottunk hivatalból hatósági eljárást – 12 települést érintően – a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz szállításának biztosítása érdekében, az ideiglenes ellátást végző közszolgáltató kijelölésére.

VI. Iparbiztonsági szakterület

VI.1. Veszélyes üzemekkel kapcsolatos hatósági tevékenység

Baranya vármegyében 22 veszélyes üzem található, amelyből 4 felső küszöbértékű, 6 alsó küszöbértékű, 12 küszöbérték alatti. Az Igazgatóság a vezetékes szállítás speciális szabályai miatt további 2, a Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság illetékességi területén lévő küszöbérték alatti súlyos káresemény elhárítási terv készítésére kötelezett üzem kapcsán gyakorolja a hatósági felügyeletet, amelyek során azonnali intézkedésre okot adó körülmény nem tártunk fel. A hatósági tevékenység kapcsán a korábbi évek során lezajlott, kiemelten a karbantartottság vizsgálatára kiterjedő ellenőrzések tapasztalatait, javaslatait az üzemeltetők figyelembe veszik.

Az időszakos hatósági ellenőrzések a ciklusidőnek megfelelően lezajlottak a veszélyes üzemekben. Az ellenőrzések során azonnali intézkedésre okot adó körülményt nem tártak fel az ellenőrök. A veszélyes üzemekben lefolytatott szemlék, ellenőrzések tapasztalatai alapján általánosságban megállapítható, hogy a biztonsági kultúra szintje megfelelő, a karbantartási rendszerek megfelelően kialakítottak. A társhatóságokkal közös ellenőrzések eredményesek, minden résztvevő hatóság saját jogkörében eljárva vizsgálja az üzem tevékenységét. Ez a fajta ellenőrzési módszer mindamellett, hogy átfogó képet ad egy üzem állapotáról, üzemeltetői oldalról is előnyben részesített, amelynek oka, hogy az üzemeltető is visszajelzést kap az elvégzett tevékenységéről.

A katasztrófavédelmi engedéllyel rendelkező üzemek közül valamennyi üzem végrehajtotta a kötelező védelmi terv gyakorlatát, amelyeket minden esetben ellenőriztünk. A gyakorlatok kapcsán megállapítható, hogy azok végrehajtása az üzemek részéről megfelelő, a nagyobb, kiterjedtebb káresemény megelőzésére a szükséges intézkedéseket kellő időben és mértékben megtették.

Veszélyes üzemben a beszámoló időszakában súlyos baleset nem, azonban veszélyes anyagokkal kapcsolatos esemény egy alkalommal történt. Az esemény kivizsgálása üzemeltetői és hatósági oldalról is megtörtént, amelynek eredményeként megállapítható volt, hogy a rendkívüli esemény kiváltó oka műszaki meghibásodás volt.

A végrehajtott üzemazonosítási helyszíni szemlék során új, a Kat. IV. fejezetének hatálya alá tartozást nem állapítottunk meg, új veszélyes üzem nem létesült.

VI.2. Veszélyes áruk szállításának (ADR, RID, ADN) ellenőrzése

A veszélyesáru-szállítására vonatkozó követelmények betartatása érdekében a közúti (ADR), vasúti (RID) és belvízi (ADN) szállítások rendszeres ellenőrzését végrehajtottuk.

A közúti ellenőrzéseket változó napszakokban, munkaidőben és munkaidőn kívüli időszakokban és eltérő lefedettséggel (egy-egy útszakaszra, illetve regionális kiterjedtséggel) hajtottuk végre. Az év során a környező vármegyék katasztrófavédelmi igazgatóságai által szervezett, több vármegyét érintő közúti veszélyesáru-szállítás ellenőrzések végrehajtásában minden alkalommal részt vettünk, illetve saját szervezésben is végrehajtottunk több vármegyére kiterjedő ellenőrzési akciókat. Ezen akciók végrehajtása során több ellenőrzési helyszín felállításával nagyobb számban vontuk vizsgálat alá a szállítmányokat. A tapasztalatok azt mutatják, hogy növekedett a nem jelölt járművekkel történő veszélyesáru-szállítás mennyisége, amely során a szállítmányozók a mennyiségi határ alatti mentességek igénybevételével végzik a tevékenységüket.

Az M6/60-as autópályák üzemeltetőivel rendszeresen tartjuk a kapcsolatot, a társhatóságokkal közösen havonta hajtottunk végre ellenőrzést az autópályán, illetve annak pihenőjében.

A közúti szállítási alágazatban a beszámoló tárgyát képező időszakban rendkívüli esemény egy esetben történt, amelyben közvetve nem volt érintve a veszélyes szállítmány.

A vízi szállítási alágazatban kiemelt hangsúlyt fektetünk a Mohácsi Katasztrófavédelmi Kirendeltségnél felállított hajóellenőrzési szolgálat tevékenységére. A határkikötőben nagyszámú hajóforgalom ellenőrzésre történik éves szinten. Az ellenőri állomány folyamatos képzésével nagy hangsúlyt fektetünk az ellenőrzésük színvonalára, szakszerűségére is, amely kapcsán a felüellenőrzés és beszámoltatás eszközét is alkalmazzuk. A beszámoló tárgyát képező időszakban a készenléti szerként üzemeltetett és a hatósági feladatok támogatását szolgáló „Tűzmadár” ADN ellenőri hajó kapcsán lezajlott képzésekkel, jártassági gyakorlatokkal, valamint a káreseményekkel a különleges szer kezelésében további rutint szerzett a határkikötőben szolgálatot ellátó állomány.

A vasúti szállítási alágazatban az ellenőrzés, a hatósági jelenlét folyamatosnak tekinthető. Az ellenőri állomány felkészültségéhez és tapasztalatszerzéséhez nagyban hozzájárul a schengeni határszakaszon, a Röszei Határállomáson végrehajtott ellenőrzéssorozat is, amely során éves szinten 6 alkalommal, heti szolgálatváltásban, más igazgatóság ellenőreivel közösen hajtottunk végre ellenőrzést.

VI.3. A létfontosságú rendszerek és létesítmények (kritikus infrastruktúrák) védelme

A szakterület a létfontosságú rendszerekkel és létesítményekkel kapcsolatos nyilvántartásokat naprakészen tartja, amely egy esetleges esemény bekövetkezésekor az elsődleges információgyűjtést nagymértékben támogatja.

Az Igazgatóságon vízi ágazatban indult és zárult kijelölési, valamint a kijelölés visszavonására irányuló hatósági eljárás. Az üzemeltetői biztonsági tervek felülvizsgálata kapcsán vízi ágazatban három, közbiztonság-védelem ágazatban egy hatósági eljárás indult.

Az illetékességi területen lezajlott egy, az üzemeltetők részére kötelezően végrehajtandó komplex gyakorlat a vízi ágazat ivóvíz-szolgáltatás alágazatban, amelynek tapasztalatainak beépítése az üzletmenet folytonosságot támogató dokumentációba megkezdődött.

A nem rendszeres hulladékszállítási tevékenységgel kapcsolatosan meghatározott feladatokat végrehajtottuk. A közszolgáltatókkal a kapcsolattartás rendszeres az adatpontosítások, szerződések nyomon követése érdekében. Illetékességi területünkön hulladékszállítással kapcsolatban hatósági eljárást nem indítottunk, kijelölés nem történt.

VI.4. Katasztrófavédelmi Mobil Labor (KML)

A KML egy radiológiai, biológiai és vegyi események kezelésére felszerelt és kiképzett állománnyal rendelkező egység. A hivatásos állomány munkaidőben szolgálati helyén, munkaidőn túl otthon áll készenlétben egy esetleges beavatkozásra.

A beavatkozó tűzoltói állomány részére tartott parancsnoki ellenőrző gyakorlatokon, veszélyes üzemekkel kapcsolatos helyismereti foglalkozásokon, valamint a KMSZ által tartott ellenőrző gyakorlatokon a KML állománya több alkalommal is részt vett, ez nagyban elősegíti az egység kárhelyi alkalmazását. A beavatkozó tűzoltói állomány részére több alkalommal káresek feldolgozását vegyi felderítés, műszerhasználat kapcsán, valamint több alkalommal a radiológiai ismeretek és a személyi doziméterek megfelelő alkalmazásával kapcsolatban tartottunk foglalkozást.

Hatósági tevékenység keretében 11 db veszélyes üzemi gyakorlat ellenőrzésében működött közre személyesen, illetve hajtott végre önállóan ellenőrzést az egység. Veszélyesáru-szállítás területén a KML állománya közúti szállítási alágazatban rendszeresen támogatta az ellenőrzési tevékenységet.

A szinten tartó foglalkozások az előzetes tervezésnek megfelelően lezajlottak. A gépjármű vezetésére jogosult személyek az év során több alkalommal vettek részt az Igazgatóság által szervezett vezetéstechnikai foglalkozásokon.

A KML hatósági tevékenység keretében részt vesz a belső védelmi terv-, súlyos káresemény elhárítási tervgyakorlatokon, a veszélyes üzemekkel kapcsolatos ellenőrzéseken, helyszíni szemléken, valamint a veszélyesáru-szállítás ellenőrzésében és a veszélyes áru szállítással kapcsolatos balesetek körülményeinek kivizsgálásában.

KML-t 2023. évben összesen 18 alkalommal riasztották káresemény miatt. Az esetek darabszáma az előző évekkel összehasonlítva azonos igénybevételt jelentett.

VII. Az állományról

VII.1 Humán tevékenység

A humán erőforrással való gazdálkodást kiemelt feladatként kezeltük. A költségvetési keretek megfelelő felhasználásával tervszerű humán erőforrás gazdálkodás valósult meg. A személyi állomány fegyelmi helyzete, normakövető magatartása megfelelő, biztosítja az Igazgatóság alapfeladatainak követelményszintű végrehajtását.

VII.2 Elismerések, jutalmak

Az elmúlt évben belügyminiszteri elismerésben 37 fő (soron kívüli előléptetés: 2 fő; tanácsosi cím: 1 fő; emléktárgy adományozás: 1 fő; szolgálati jel: 33 fő), főigazgatói elismerésben 6 fő (soron kívüli előléptetés: 3 fő; dicséret és jutalom: 3 fő) részesült, míg egy kolléga a Magyar rendvédelmi Kar (MRK) által adományozott emlékérmét kapott.

VII.3 Sporttevékenység

A BM OKF Sportmunkatervében meghirdetett és megrendezett valamennyi versenyen az Igazgatóság képviseltette magát.

VII.4. Egészségügyi, pszichológiai és munkavédelmi feladatok

2023-as évben is a Humán Szolgálat egészségügyi feladatainak nagy részét az időszakos szűrővizsgálatok lebonyolítása tette ki.

Az értékelt időszakban az előzetes, ismétlődő és rendkívüli munkavédelmi oktatásokat az Igazgatóság eredményesen megszervezte, megtartotta. Az állomány tagjai átlagosan három-négy alkalommal részesültek munka- és egészségvédelmi oktatásban.

Az állomány egészségi és pszichikai állapota – szűrővizsgálatok eredményeire, valamint a szűrővizsgálatokat végző szakemberek által tapasztaltakra alapozva – megfelelő.

VII.5. Oktatási feladatok

Az Igazgatóság állományának a képesítési követelmények teljesülését biztosító képzésekre történő beiskolázása – figyelembe véve a szolgálat ellátásának zavartalanságát – folyamatos volt. A szakmai ismeretek bővítését célzó képzéseken, a biztosított létszámkeret függvényében folyamatosan részt vettünk. A különböző beosztások ellátásához szükséges speciális szakmai ismereteket az érintettek megszerezték (ADR, RID, HUNOR, KML, tűzoltótechnika kezelői képzések).

VIII. Kommunikáció

Az Igazgatóság 2023-ban megközelítőleg 2450 sajtómegjelenést regisztrált, amely a 2022-es 3326 megjelenéshez képest csökkenést jelent. Az Igazgatóság sajtó-megnyilvánulásainak száma 570 darab volt.

Alapvető cél volt a megkeresésekre történő lehető leggyorsabb reagálás, a korrektség, a nyílt és egyértelmű megnyilvánulás, a hiteles eseménykommunikáció, az aktualitásokhoz való alkalmazkodás, a szervezet imázsának építése, a célcsoportok és csatornák helyes megválasztása, valamint a hitelesség.

Célunk a korábban elért társadalmi elismertség megszilárdítása, a közvélemény érdeklődésének fenntartása, valamint az új kommunikációs csatornákon keresztül a fiatalabb korosztály megszólítása volt.

A vármegyei médiumok képviselői nagy érdeklődést mutattak a gyakorlatok iránt, a megjelenések számában az Igazgatóságot érintő szinte összes hírt átvették. A fontosabb események, tűzoltói beavatkozások, egy-egy kollégáról készített portré rendszeresen megjelenik a közösségi oldalakon is. A vármegyét érintően számos anyag került fel a közösségi oldalakra is. Az Igazgatóság folyamatosan készít a havonta megjelenő Katasztrófavédelem című online magazin számára cikkeket, elsősorban tűzoltói portrék jelentek meg.

Továbbra is kiemelten fontos a prevenciók tevékenység, 2023-ban két alkalommal is sor került rádiós nyereményjátékokra, mely során öt füstérzékelő és tíz szén-monoxid-vészjelző került kisorsolásra. A pécsi egyetemisták részére 2023-ban a Pécsi Tudományegyetem, az Igazgatóság, valamint a Szent Flórián ÖTE együttműködésében oktatófilm készült, melynek segítségével a fiatalok felkészítése, tájékoztatása is eredményesebb. A tűzoltó szakma népszerűsítése tapasztalt, nagyobb szolgálati múlttal rendelkező tűzoltók portréinak bemutatásával történik. Az Igazgatóság évek óta napi szinten jelen van a vármegyei sajtóban, a lakosság ismeri és elismeri a szervezet munkáját, tevékenységét.

IX. Gazdálkodási tevékenység

Az Igazgatóságon az anyagi, technikai feltételek rendelkezésre állnak, a működés zavartalan. A műszaki vizsgáztatások és az időszakos biztonságtechnikai felülvizsgálatok végrehajtása folyamatos és naprakész.

Az Igazgatóság üzemeltetésében 2023-ban összesen 91 szolgálati gépjármű volt.

A tűzoltósági ügyeletek által használt híradópultok esetében a riasztásvezérlő- rendszer teljes körű cseréje megvalósult a tűzoltóságokon. Biztosítjuk a készenléti szerekben elhelyezett informatikai eszközök (menetrögzítő kamerák, dokumentációs fényképezőgépek) amortizációs cseréjét, folyamatos működőképességét.

A riasztási rendszerelemek informatikai részegységeinek központi szünetmentesítése mindenhol karbantartásra került: akkumulátorcserékkel a működőképesség biztosított volt.

Összegzés

Az Igazgatóság a feladatait kidolgozott eljárásrendek mentén, a végrehajtás folyamatos ellenőrzése mellett végzi, amelynek eredményeképpen a szervezeti elemek működése javult, a kockázatok csökkentek és egy fegyelmezett, hatékony, egységesebb munkavégzés valósult meg.

A polgári védelmi szervezetek mennyiségi és minőségi átalakulásának köszönhetően korszerű ismeretekkel bírnak a területi, járási és települési mentőcsoportok. A védelmi igazgatás megújult rendszerében a katasztrófavédelmi szerv betöltötte szerepét és határozottan képviselte a tevékenysége során.

A hatósági szakterület a tervszerű megelőzési tevékenység erősítésével, a szolgáltató szemléletű integrált hatósági munka fejlesztésével, a helyszíni hatósági cselekmények szakterületeken átfelölő összehangolásával, koordinációjával és költséghatékonnyá-tételével látta el a feladatait.

Az iparbiztonsági hatósági jogkör alkalmazása során kiemelt figyelmet fordítunk az engedéllyel rendelkező veszélyes üzemek vonatkozásában a jogszabályokban foglalt kritériumok betartására. Az országban egyedülállóan a vármegyében működik a Mohácsi Kikötői Szolgálat, amely az Európai Unióba érkező veszélyes áruk vízi szállításának belépő és ellenőrző pontja.

Az év folyamán gondoskodtunk az Igazgatóság hatékony és eredményes működéséhez szükséges humán-erőforrás megfelelő minőségű és létszámú rendelkezésre állásáról. Különös figyelmet fordítottunk a készenléti szolgálatot ellátó állomány létszámfeltöltöttségére, a különböző képzési formákra, képzésekre történő beiskolázásokra, a toborzásra. A megfelelő képzettségű és létszámú állomány rendelkezésre állását az egészségük megóvása érdekében hozott megelőző intézkedésekkel biztosítottuk.

Kiemelt figyelmet fordítottunk a megelőzés fontosságára, annak a lakosság széles körével történő elfogadtatására, amelyben fontos alap a sajtóval kialakított jó kapcsolat. A kommunikációs eszközök révén felhívtuk a figyelmet a szezonális jellegű kockázatokra, a megelőző eszközök használatának hasznosságára és biztonságára gyakorolt hatására.

Az értékelt időszakban az alapfeladatok zökkenőmentes végrehajtását biztosító, de az igények indokoltságát gondosan felülvizsgáló költségtakarékos, tudatos, szigorú vezetői döntésen alapuló gazdálkodást folytatottunk.

Az Igazgatóság jogszerű működésének feltételei biztosítottak.